

DAY - 9

SEAT NUMBER

--	--	--	--	--	--

2020

II

29

1100

M - 115

(M)

MARKETING AND RETAIL MANAGEMENT

PAPER - III (VC)

RURAL MARKETING AND STOCK EXCHANGE

Time : 3 Hours

3 Pages

Max. Marks : 80

सूचना : (१) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. (अ) खालील दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडून वाक्ये पुन्हा लिहा

(अ) _____ बाजारात शेतकऱ्यांना विकलेल्या शेत मालाला रास्त भाव मिळतो.

(i) नियंत्रीत

(ii) अनियंत्रीत

(iii) किरकोळ

(iv) सिमान्त

(ब) शेतमालाच्या घाऊक बाजाराना _____ असे म्हणतात.

(i) ग्रामीण बाजार

(ii) सुपर मार्केट

(iii) आठवडी बाजार

(iv) मंडी

(क) _____ हे नगदी पिक आहे.

(i) भात

(ii) कापूस

(iii) गहू

(iv) ज्वारी

(ड) भाग बाजारावर नियंत्रण व नियमन करणारी संस्था म्हणजे _____

- (i) आर.बी.आई.
- (ii) बी.एस.ई.
- (iii) एन.एस.ई.
- (iv) सेबी

(इ) _____ बाजाराचे मुख्यत्वे नाणे बाजार आणि भांडवल बाजार असे दोन विभाग आहेत.

- (i) अनियंत्रीत
- (ii) वित्तीय
- (iii) ग्रामीण
- (iv) घाऊक

(ब) योग्य जोड्या जुळवा :

गट 'अ'

गट 'ब'

(अ) चहाचे उत्पादन	(i) १९८८
(ब) सेबीची स्थापना	(ii) अल्पमुदतीची पत
(क) प्रमाणीकरण व प्रतवारीचा अभाव	(iii) आसाम
(ड) व्यापारी कौशल्याचा अभाव	(iv) १८७१
(इ) व्यापारी विपत्रे	(v) कृषी विपणनातील अडथळ्या
	(vi) सहकारी विपणन

(क) खालील विधाने चूक किंवा बरोबर ते सांगा

- (अ) ग्रामीण बाजारपेठेत शेतकरी वर्गाचे प्रमाण मोठे असते.
- (ब) भात हे भारताचे रोख पिक आहे.
- (क) पक्का आडत्या हा घाऊक बाजारात शेतकऱ्याच्या वतीने काम करतो.
- (ड) भाग बाजारावर मुंबई स्टॉक एक्सचेंजचे नियंत्रण व नियमन असते.
- (इ) नाणे बाजार अल्पमुदतीचा पतपुरवठा करते.
- (फ) ग्रामीण विपणनात वस्तू विविधतेबाबत मोठ्या प्रमाणावर प्रदर्शन केले जाते.

२. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन)

- (अ) प्राथमिक सहकारी विपणन संस्थाची कार्ये कोणती ?
- (ब) नाणे बाजाराची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- (क) ग्रामीण विपणनाचे वैशिष्ट्ये कोणती ?
- (ड) ग्रामीण विपणनातील समस्या कोणत्या ?
- (इ) डिमेंट अकाऊंट म्हणजे काय ? ते स्पष्ट करा.

१२

३. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही तीन)

- (अ) वित्तीय बाजार
- (ब) भारतीय प्रतिभूती व विनिमय मंडळ (सेबी)
- (क) दूधाचे विपणन
- (ड) कृषी विपणनाचे महत्त्व
- (इ) ग्रामीण विपणन

१२

४. फरक स्पष्ट करा : (कोणतेही तीन)

- (अ) नाणे बाजार आणि भांडवल बाजार
- (ब) भाग आणि कर्जरोखे
- (क) कृषी मालाचा किरकोळ बाजार आणि घाऊक बाजार
- (ड) आटवडी बाजार आणि जत्रेनिमित्त भरणारा बाजार
- (इ) लिलाय पद्धत आणि नमुना पद्धत

१२

५. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन)

- (अ) ग्रामीण बाजाराचे प्रकार कोणते ?
- (ब) ऊसाचे विपणन विशद करा.
- (क) वित्तीय बाजाराची कार्ये स्पष्ट करा.
- (ड) भाग बाजाराच्या इतिहासाचे वर्णन करा.
- (इ) ग्रामीण विपणनाची व्याप्ती लिहा.

१२

६. खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- (अ) शेतमाल विपणनामध्ये कार्यरत असलेले विविध मध्यस्थ कोणते ते स्पष्ट करा.
- (ब) भाग म्हणजे काय ? ते सांगून भागाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- (क) नाणे बाजारातील मुख्य पतसाधने स्पष्ट करा.

१६